

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Το iPhone και η Παγκοσμιοποίηση

Ένα κινητό ή μια μικρογραφία της παγκόσμιας οικονομίας;

Πώς ένα προϊόν που χωράει στην τσέπη μας συνδέει δεκάδες χώρες,
τρισεκατομμύρια δολάρια και μία από τις κεντρικές συζητήσεις της σύγχρονης
πολιτικής οικονομίας;

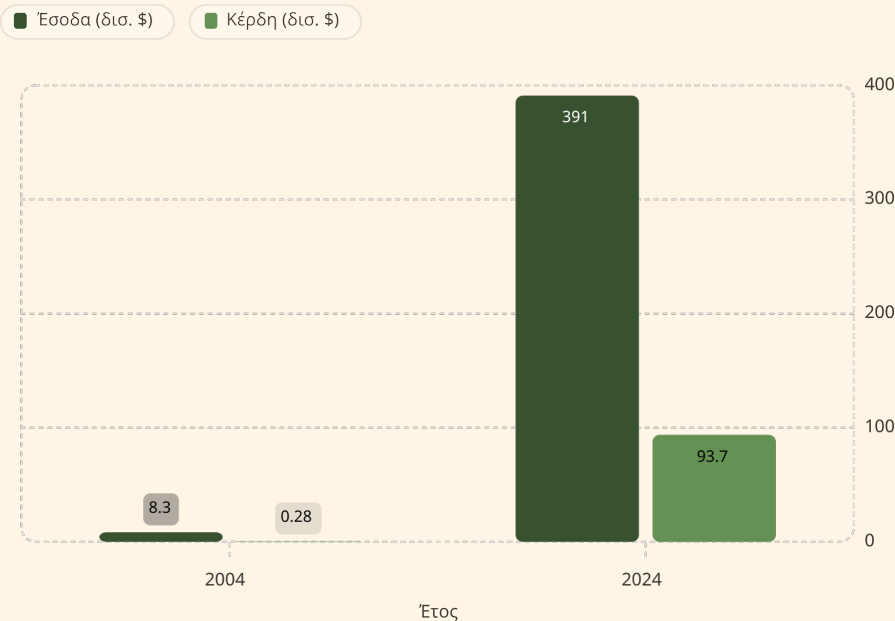
Το Γεωγραφικό Ταξίδι του iPhone

Κάθε εξάρτημα κουβαλά τη δική του γεωγραφία.

Στάδιο	Χώρα / Περιοχή
Σχεδιασμός	ΗΠΑ
Τσιπ	Ταϊβάν
Οθόνες	Νότια Κορέα
Πρώτες ύλες	Κονγκό, Χιλή, Αυστραλία
Συναρμολόγηση	Κίνα, Ινδία
Πώληση	Παγκόσμια

 Ένα iPhone αποτελεί προϊόν τουλάχιστον **20–30 διαφορετικών χωρών**, μια αλυσίδα αξίας χωρίς εθνικά σύνορα.

Η Apple: 2004 vs 2024

Τι σημαίνουν αυτοί οι αριθμοί;

Τα **έσοδα** αυξήθηκαν **47 φορές** σε 20 χρόνια.

Τα **κέρδη** αυξήθηκαν **340 φορές**, ρυθμός που ξεπερνά κατά πολύ την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας.

📄 Η αξία που παράγει η Apple αυξάνεται ταχύτερα από την παγκόσμια οικονομία.

Η Apple το 2050; Αν η Apple άξιζε 40 τρισ. δολάρια

Για να κατανοήσουμε την κλίμακα του πλούτου που συσσωρεύεται σε εταιρείες όπως η Apple, ας φανταστούμε ένα υποθετικό σενάριο για το μέλλον:

~160 Ελλάδες

Η αξία της θα ήταν ίση με το ΑΕΠ 160 χωρών όπως η σημερινή Ελλάδα.

~8 Γερμανίες

Θα ξεπερνούσε κατά οκτώ φορές το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της σημερινής Γερμανίας.

~1,5 σημερινές ΗΠΑ

Θα άγγιζε το 1,5 φορά το μέγεθος της σημερινής οικονομίας των Ηνωμένων Πολιτειών.

! Σημαντική διευκρίνιση: Αυτό δεν είναι πρόβλεψη, αλλά ένα σενάριο που αναδεικνύει την πιθανή κλίμακα ισχύος και συγκέντρωσης πλούτου.

Το ζήτημα δεν είναι αν η παγκοσμιοποίηση δημιούργησε πλούτο. Τα στοιχεία δείχνουν ότι δημιούργησε. Το ερώτημα είναι ποιος τον ελέγχει, ποιος τον καρπώνεται και ποιος θέτει τους κανόνες.

Τι σημαίνει 93,7 Δισεκατομμύρια Δολάρια κέρδος ;

🇬🇷 Αν τα μοιράζαμε στην Ελλάδα

$93,7 \text{ δισ.} \div 10,4 \text{ εκατ.} = \sim 9.000 \$$
ανά Έλληνα

🌍 Αν τα μοιράζαμε στον πλανήτη

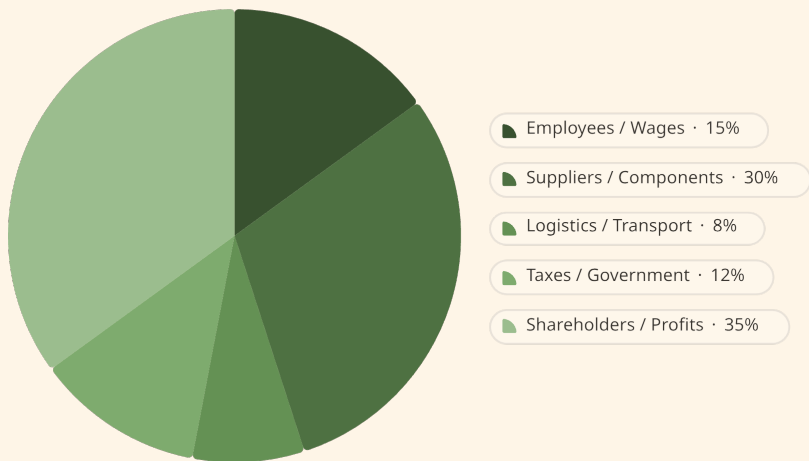
$93,7 \text{ δισ.} \div 8,2 \text{ δισ.} = \sim 11,4 \$$ ανά
άνθρωπο

💡 Το συμπέρασμα

Μία εταιρεία παράγει σε **ένα έτος** κέρδος συγκρίσιμο με τον πλούτο ολόκληρων κοινωνιών.

Πού Πηγαίνουν τα Χρήματα;

100€ από ένα προϊόν δεν καταλήγουν όλα στον κατασκευαστή. Η υπεραξία κατανέμεται, αλλά **όχι ισότιμα**.

Η κεντρική διαπίστωση

Το μεγαλύτερο μέρος της **υπεραξίας** δεν πηγαίνει στους εργαζόμενους, στους προμηθευτές ή στα κράτη.

Καταλήγει στον **ιδιοκτήτη του brand και της πατέντας**, στον κάτοχο της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το iPhone των 1.600€

Ας αναλύσουμε πού πηγαίνει κάθε ευρώ από την τελική τιμή ενός iPhone στην Ελλάδα:

Κατηγορία	Ποσό (€)
ΦΠΑ Ελλάδας	~310€
Public (λιανεμπόριο)	~100€
Μεταφορές & logistics	~30€
Κατασκευή & εξαρτήματα	~500€
Apple & μέτοχοι	~660€

 Κρίσιμη διαπίστωση: Το 41% της τελικής αξίας (~660€) πηγαίνει στην Apple και τους μετόχους, όχι στην παραγωγή, αλλά στην πνευματική ιδιοκτησία.

Τι Είναι η Big Tech;

Apple

Microsoft

Alphabet

Amazon

Meta

Nvidia

Η συνολική κεφαλαιοποίηση των Big Tech **ξεπερνά τα 15 τρισεκατομμύρια δολάρια** πολλαπλάσιο του ΑΕΠ πολλών μεγάλων κρατών.

Τεχνοφεουδαρχία και Ορισμός του Big tech

Η θέση του Γιάννη Βαρουφάκη

Οι πλατφόρμες δεν λειτουργούν απλώς ως **επιχειρήσεις**, λειτουργούν ως **ψηφιακές επικράτειες** που ελέγχουν την πρόσβαση στις αγορές. Ο κάτοχος της πλατφόρμας λειτουργεί ως σύγχρονος φεουδάρχης: **εισπράττει ενοίκιο** από κάθε συναλλαγή που λαμβάνει χώρα στο έδαφός του.

Ο **όρος Big Tech** δεν είναι νομικός όρος από μόνος του. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιστοιχεί κυρίως στην έννοια των gatekeepers του **Digital Markets Act**, δηλαδή εταιρειών με τόσο μεγάλη θέση στην ψηφιακή αγορά ώστε μπορούν να επηρεάζουν την πρόσβαση επιχειρήσεων και χρηστών σε βασικές ψηφιακές υποδομές.

Η Άλλη Πλευρά της Παγκοσμιοποίησης

Τα επιχειρήματα των υποστηρικτών

- Τα smartphones έγιναν **φθηνότερα** και πιο προσιτά
- Η τεχνολογία **διαδόθηκε** παγκοσμίως
- Η **ακραία φτώχεια** μειώθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο
- **Δισεκατομμύρια** απέκτησαν πρόσβαση στο διαδίκτυο

Η κεντρική διαπίστωση

Η παγκοσμιοποίηση **δημιούργησε τεράστιο πλούτο**.

Το πραγματικό ερώτημα δεν είναι *αν* δημιουργήθηκε πλούτος ,
αλλά **πώς μοιράζεται**.

Οι Συμφωνίες που επιτρέπουν την παγκοσμιοποίηση του iPhone

Το iPhone εκτός από τεχνολογία ,είναι αποτέλεσμα **80 χρόνων διεθνών οικονομικών συμφωνιών** που διαμόρφωσαν τους κανόνες του παιχνιδιού.

1

1947

ΓΑΤΤ - Γενική Συμφωνία Δασμών & Εμπορίου

2

1995

ΠΟΕ - Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

3

1994

TRIPS - Συμφωνία Πνευματικής Ιδιοκτησίας

4

1996

ΙΤΑ - Συμφωνία Τεχνολογικών Προϊόντων

Πώς αντιμετωπίζεται η άνιση παγκοσμιοποίηση; 'Όχι λιγότερη τεχνολογία. Δικαιότεροι κανόνες.

Πρόβλημα: Κέρδη σε φορολογικούς παραδείσους

Πολιτική λύση: Παγκόσμιος ελάχιστος εταιρικός φόρος 15%
Τι πετυχαίνει: Οι πολυεθνικές φορολογούνται πιο δίκαια

Πρόβλημα: Big Tech ελέγχει αγορές & πλατφόρμες

Πολιτική λύση: Αντιμονοπωλιακή πολιτική & Digital Markets Act
Τι πετυχαίνει: Περιορίζεται η δύναμη των gatekeepers

Πρόβλημα: Συγκέντρωση αξίας στους μετόχους

Πολιτική λύση: Συμμετοχή εργαζομένων στα κέρδη
Τι πετυχαίνει: Μέρος της υπεραξίας επιστρέφει στην εργασία

Πρόβλημα: Χαμηλά εργασιακά δικαιώματα

Πολιτική λύση: Διεθνή standards εργασίας στην εφοδιαστική αλυσίδα
Τι πετυχαίνει: Μειώνεται το «race to the bottom»

Πρόβλημα: Τα κράτη κερδίζουν μόνο από ΦΠΑ

Πολιτική λύση: Επένδυση σε εκπαίδευση, έρευνα & βιομηχανική πολιτική
Τι πετυχαίνει: Οι χώρες γίνονται παραγωγοί τεχνολογίας, όχι μόνο αγορές κατανάλωσης

Συμπέρασμα: Το ζητούμενο δεν είναι να σταματήσει η παγκοσμιοποίηση ή να μην έχουμε iPhones. Το ζητούμενο είναι οι κανόνες της παγκόσμιας οικονομίας να μοιράζουν δικαιότερα την αξία που παράγεται.

Το Μεγάλο Ερώτημα του 21ου Αιώνα

Το iPhone, μια μικρή συσκευή στην τσέπη μας, συμβολίζει κάτι πολύ μεγαλύτερο: την εργασία δεκάδων χωρών, τις αποφάσεις διεθνών οργανισμών, τρισεκατομμύρια δολάρια πλούτου και ένα από τα πιο κρίσιμα πολιτικά ερωτήματα της εποχής μας.

Η παγκοσμιοποίηση αύξησε τον παγκόσμιο πλούτο όσο ποτέ άλλοτε. Το ερώτημα όμως δεν είναι πλέον αν παράγεται πλούτος, αλλά ποιος τον ελέγχει, ποιος τον καρπώνεται και ποιος θέτει τους κανόνες της παγκόσμιας οικονομίας.

Ποιος διαμορφώνει τον κόσμο μας;

Τα κράτη, οι διεθνείς οργανισμοί ή οι παγκόσμιες τεχνολογικές πλατφόρμες;

Επιμέλεια – Παρουσίαση:

Δημήτρης Μυρογιάννης

Τριτοετής Φοιτητής Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αθήνα, 2026

Βιβλιογραφία – Πηγές

- Apple Inc. (2024). Form 10-K Annual Report 2024.
- Apple Investor Relations. Annual Reports and Financial Statements.
- European Commission. Digital Markets Act (DMA).
- European Commission. DMA Gatekeepers Portal.
- World Trade Organization (WTO). Information Technology Agreement (ITA).
- World Trade Organization (WTO). Information Technology Agreement Expansion.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Global Minimum Tax Initiative.
- European Commission. Minimum Corporate Taxation Framework.
- Varoufakis, Y. (2023). Technofeudalism: What Killed Capitalism? London: Bodley Head.
- International Monetary Fund (IMF). World Economic Outlook Database.